

Den høitærede Minister opstiller, at en Retsbetjent kan have en Mand paa sit Kontor for en Lønning af 720 eller 800 Kr. om Aaret. Jeg for mit Vedkommende kan ikke have en Kontorbetjent paa mit Kontor under 1,200 Kr. om Aaret, og det maa jeg endda betale for en Kontorbetjent, som ikke har nogen Examen og egentlig ikke kan gjøre noget selvstændigt Arbejde. Jeg tror, at den Lønning, som Ministeren stiller i Raakule for Retsbetjentenes Fuldmægtige og for Politimestrenes Medhjælpere er meget for lav; og jeg tror sølgelig, at den høitærede Minister er kommen meget for dybt ned ved at faae det Resultat ud, at Kontorholdsudgifterne for Fremtiden ville blive lavere, end de ere for Tiden. I Motiverne savner jeg Oplysning om et Punkt, som ogsaa ofte er blevet omtalt baade i Pressen og her i Salen. Det er nemlig det, om Retsbetjentenes Fuldmægtige fremdeles skulle have Adgang til at drive private Forretninger og saa at sige være alle Mandes Tjener. Jeg hører nu iøvrigt ikke til dem, som anse dette for Noget, der er fuldstændigt absolut galt; men jeg tror, at det er heldigt, at Retsbetjentene staa fuldstændig uafhængige og uden Sammenhæng med Retsledernes Beboere, imod hvilke de jo ofte maa komme til at vende det Laadne ud, dersom de skulle gjøre deres Pligt. Men det var da nok værdt at faae at vide, hvorledes den høitærede Minister mener, at den Sag vil stille sig, thi naar den nye Retsorden træder i Kraft, indfinder der sig et Vende punkt, hvor man kan faae saadanne Spørgsmaal afgjorte, som nu for Tiden ere vanskelige at overvinde, da de saameget hænge sammen med de individuelle Forhold og de nedarvede Traditioner. En æret Taler her paa denne Bænk (Bænk) berørte ogsaa forleden Dag, hvorledes der syntes at være et pekuniært Misforhold tilstede paa Grund af den Virksomhed, Retsbetjentenes Fuldmægtige udøve. En æret tidligere Justitsminister har forsøgt at sætte Skranke i denne Reining, men jeg tror ikke, at den Forretningsorden, han udgav for Retsbetjentene, blev respekteret mere end et Aars Tid, og det var maaste ikke saa heldigt. Naar den høitærede Minister mener, at Ansættelse af Retskrivere skulde kunne betydeligt formindste Kontorholdsudgifterne, tror jeg, at Ansættelsen af Retskrivere vil føre med sig, hvad der altid har fulgt med Retskriveriet, nemlig at Skriveren holder en Fuldmægtig. Det har altid været Tilfældet i Praxis, og naar vi her i Folkethinget paa Lovforslagene om Kontorholdsudgifter møde Retskrivere, som ikke tillige ere Dommere, finde vi derpaa opført ogsaa Udgifter til Fuldmægtig og Kontorhold, og det er ingenlunde forlangt hverken af Ministeriet eller af Folkethinget, at Retskriveren skulde personligt udføre alt Arbejdet. Traditionen vil jaa-

ledes komme til at overlevere os Fuldmægtige til Forsørgelse ogsaa hos Retskriverne. Der vil jo desuden blive Spørgsmaal om andre Udgifter, som jeg heller ikke finder berørte i Lovudkastet. Jeg ser vel, at der staa nogle Bestemmelser om Embedsboliger, og da navnlig, at Embedsboliger, som ere indrømmede Retsbetjente under visse Betingelser, skulle falde tilbage til Giveren, naar Betingelserne ikke længere opfyldes. Derimod har jeg slet Intet at erindre; men der staa i en anden Lov Noget om, at Retsbetjentene eller Underdommerne, for at tale tydeligere, skulle bo paa Thingstedet, og naar man paalægger Underdommerne det, kommer man vist til at levere dem Embedsboliger eller ialtsald til at sætte Penge i Boliger, som kunne afbrages efterhaanden, og det vil da ogsaa medføre en Udgift for Statskassen. Jeg veed ikke, om den høitærede Minister vil sige os noget om dette Punkt. — Med Hensyn forøvrigt til Udgifterne ved den nye Retsorden høre disse for en stor Del ind under et andet Lovforslag, nemlig det, som angaar Omkostningerne ved Strafferetspleien, og det er derfor vel ikke rigtigt at komme ind paa den Del af Udgifterne, som den høitærede Minister særlig har hensørt til dette andet Lovforslag, og jeg skal derfor indskrænke mig til disse Bemærkninger.

Bænk: Ved de Udtalelser, jeg har tilladt mig om disse forskjellige Love, har det været min Hensigt at gjøre det saa tydeligt, som jeg var istand til, at jeg ønskede Domsmagten stillet saa uafhængigt og selvstændigt baade overfor Administrationen og Repræsentationen, baade overfor Ministeriet og Rigsdagen som muligt; men mine Betragtninger gik ogsaa ud paa at stille de enkelte Domstole uafhængigt og selvstændigt overfor hinanden. Naar jeg nu gaar ud fra denne sidste Grundætning, finder jeg, at de Bestemmelser, der ere fastsatte i dette Lovforslag om Lønninger for Domsmagten, grunde sig paa en Betragtningssmaade, som jeg ikke kan billige. Der er jo gjenneført den sædvanlige Grundætning, at de høiere Domstole og deres Dommere skulle lønnes høiere, idet de ikke blot skulle begynde med en høiere Lønning, men ogsaa stige til en høiere Lønning. Det samme gjælder om Landsretsdommere i Forhold til dem, der kaldes Underretsdommere. I Sammenhæng med denne Udtalelse vil jeg kun bemærke, at Udtrykket „Underdommere“ ikke er rigtigt efter min Betragtning. Jeg vilde foretrække, om den høitærede Minister vilde kalde dem „Herredsdommere“ istedetfor „Underdommere“ for ikke lige strax ved Navnet at betegne deres underordnede Stilling. Men hertil kommer jo endnu tillige en økonomisk Betragtning, nemlig den, at Sagerne her fordeles anderledes, end de tidligere ere væ-